mag. Tilka Jamnik
Podpredsednica Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS
e-pošta: tilka.jamnik@gmail.com

SEZNAM BRALNIH GRADIV za otroške parlamente 2026/2027[1]
Tema: Digitalni svet, umetna inteligenca in odgovorna raba tehnologije

Na 24. Evropski konferenci o bralni pismenosti in bralni kulturi (Ljubljana, 6. – 8. 7. 2026) z naslovom *Pismenost. Vrata v boljši svet. / Literacy. The Door to a Better World* je bila posebna sekcija namenjena digitalni pismenosti in umetni inteligenci.

Skoraj vsi prispevki vodijo do iste ugotovitve: Umetna inteligenca naj ne nadomesti učitelja ali učenčevega razmišljanja, ampak naj služi kot orodje za bolj kakovostno, bolj vključujoče in bolj personalizirano učenje. Ključne kompetence prihodnosti ostajajo kritično mišljenje, bralna pismenost, digitalna pismenost in etična uporaba tehnologije.

Ključna sporočila so:

- **Digitalna pismenost presega tehnične veščine.** Učenci morajo razumeti, kako nastajajo informacije, kako delujejo algoritmi in kako kritično presojati vsebine, ki jih ustvarja umetna inteligenca.
- **Bralna pismenost ostaja temelj.** Učenci z boljšim bralnim razumevanjem lažje prepoznajo napake in netočnosti v besedilih, ki jih pripravi umetna inteligenca.
- **UI je učinkovita pomoč pri učenju**, vendar le ob aktivni vlogi učenca. Največ koristi prinaša pri načrtovanju, iskanju idej, strukturiranju besedil, diferenciaciji pouka in pripravi učnih gradiv.
- **Učitelji izražajo predvsem etične pomisleke**, povezane z avtorstvom, akademsko integriteto in razvojem samostojnega mišljenja, medtem ko učenci poudarjajo predvsem večjo učinkovitost in podporo pri učenju.
- **Prihodnost izobraževanja temelji na povezovanju digitalne, medijske, bralne in umetne pismenosti**, ne na obravnavi teh področij ločeno.

Med pripravami za delo z mladimi[2] morda preberemo dve slovenski knjigi, osredinjeni na temo letošnjih parlamentov: *Vzgoja za internet: Za starše otrok, starih od 0 do 10 let* (Marko Puschner) in *Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih* (Vintar Spreitzer, Mateja; Baš, Denis; Radšel, Anja). Pa tudi knjigo *Otroci nas potrebujejo* (Gordon Neufeld in Gabor Maté) in več knjig o vzgoji in odnosih Jasperja Juula.

Najboljša "obramba" pred negativnimi učinki digitalnega sveta ni le omejevanje zaslonov, ampak bogato bralno okolje, pogovor, igra, narava in kakovostna literatura.

Če se želimo temeljiteje poučiti o temi letošnjih parlamentov, posežemo po naslednjih knjigah; nekatere najbrž že poznamo, ker so starejšega datuma: *Plitvine* (Nicholas Carr), *Digitalni minimalizem* (Cal Newport), *Digitalna demenca* (Manfred Spitzer), *Sužnji zaslona* (Adam Alter),

[1] *Seznam je avtorsko delo; nekdo drug bi izbral druge vire. Letošnja tema je tudi zelo "vroča", vsak dan se pojavi kakšen nov vir.*
[2] Vsi viri mentoricam in mentorjem v pomoč so na koncu seznama.

Osredotočenost (Daniel Goleman) in *Možgani se spreminjajo* (Norman Doidge). O moči branja v primerjavi z digitalnim pa *Bralec, vrni se domov* (Maryanne Wolf) in še posebej knjigo slovenskih avtorjev *Nevidna moč knjig* Alenke Kepic Mohar in *Berem, da se poberem* Mihe Kovača. Ta kombinacija pokrije nevroznanost, psihologijo, branje, vpliv zaslonov, digitalno odvisnost ter vprašanja umetne inteligence in sodobne tehnologije. Gre za izbor, ki opozarja tudi na pomen bralne pismenosti.

Najprej sledi seznam mladinskih knjig, na koncu pa je seznam informativnega gradiva ter knjig, ki so mentoricam in mentorjem lahko v pomoč pri razumevanju teme letošnjih parlamentov, med njimi so zagotovo tudi takšne, ki jih boste lahko ponudili mladim bralcem.

Priporočena bralna gradiva so mentoricam in mentorjem samo v pomoč: uporabljajte jih po svoji presoji in predvsem glede na zanimanje in želje mladih bralcev. Bralne stopnje so dodane v orientacijo; vedno lahko tudi starejšim učencem ponudite knjige, ki jih sicer umeščamo med gradiva za mlajše bralce. Dodajte knjige in druge vire, ki ste jih našli, so vam bili v pomoč in jih priporočate!

Želim vam uspešno delo in veliko veselja, tudi pri branju!

MLADINSKE LEPOSLOVNE KNJIGE

Seznam je pripravljen s pomočjo »Iskalnika kakovostnih mladinskih knjig«
https://www.mklj.si/pionirska/zlate-hruske/#iskalnik-kakovostnih-mladinskih-knjig
in Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig
https://www.mklj.si/pionirska/prirocnik/,
ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana, in z dovoljenjem PCMKK pri MKL. Od seznamov Pionirske se razlikuje po razdelitvi knjig po stopnjah (triletjih v OŠ); izpuščene so ocene knjig in anotacije. Zapisi niso povsem enotni, ker jih Pionirska skozi leta spreminja, strokovno poglablja idr.; zato zapisi tudi vizualno niso enotni.
Pri knjigah, predstavljenih v Priporočilnici Bralne značke
https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/, smo dodali povezavo.

Knjige so razvrščene po bralnih stopnjah:
1. stopnja – primerno za učence 1., 2. in 3. razredov OŠ,
2. stopnja – primerno za učence 4., 5. in 6. razredov OŠ,
3. stopnja – primerno za učence 7., 8. in 9. razredov OŠ,
4. stopnja – primerno za srednješolce.

1. Stopnja

Javaux, Amélie: **Moja nepovezana družina**. Ilustr. Annick Masson; prev. Maša Jazbec. (Grafenauer, 2022), 25 str.
|C – 1. stopnja | družina | psi | odnos do živali | mobilne naprave | digitalna zasvojenost | hišni ljubljenci | beg | iskanje | spremembe | povezanost

Santos, Victor D. O.: **Kaj nas dela ljudi**. Prev. Franjo Jamnik. (Malinc, 2024), 42 str.
| C – 1. stopnja | jeziki človeštvo | kultura | različnost | poučno leposlovje
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/kaj-nas-dela-ljudi

Seix, Mercè: **Čas pred zasloni**. (Lekarna Ljubljana, 2018), 35 str.
| C – 1. stopnja | otroci | računalniške komunikacije | računalniške igre | internet | računalniki | videoigre | televizija | interaktivna generacija | poučno leposlovje

Smith, Lane: **To je knjiga.** Prev. Aleksandra Kocmut. (Modrijan, 2021), 28 str.
|C– 1. stopnja | knjige | osli | opice | miši | živali v domišljiji | branje

Spacal, Alenka: **Me ne zanima!** Ilustr. avtor. (Bajalka, zavod za založništvo in umetnost pripovedovanja, 2025), 29 str.
|C – 1. stopnja | digitalna tehnologija | kultura |pametni telefoni | prijateljstvo |sebičnost |umetnost | vrednote

2. stopnja

Brown, Peter: 2 naslova: **Divja robotka**; **Divja robotka pobegne.** Prev. Karmen Filipič. (Grlica, 2023, 2015), po 273 str.
| P – 2. stopnja | roboti | otoki | narava | preživetje | prijateljstvo | živali v domišljiji

Harvey, Helen: **Emmy na potezi**. Prev. Brigita Orel. (Miš, 2022), 239 str.
| P – 2. stopnja | videoigre | dekleta | sposobnosti | vrstniki | internet (računalniško omrežje) | medvrstniško nasilje |mladostniki |pogum |pomoč |prijateljstvo |računalniške igre |samorealizacija |šole |uspeh |zloba
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/emmy-na-potezi

Jackson, Tom: **Človek prihodnosti**. Ilustr. Cristina Guitian ; prev. Neža Kralj.
(Učila International, 2021), 96 str.
|P – 2. stopnja |futurologija | človek | prihodnost | znanost | etika | tehnološki razvoj

Jackson, Tom: **Hekerji.** Ilustr. Cristina Guitian ; prev. Katja in Peter Berden. (Učila International, 2021), 96 str.
|P – 2. stopnja | hekerji | hekanje | računalniška omrežja | računalniška varnost | internet | informacijska varnost | spletni vdori | tehnike vdorov | kiberkriminal

Parvela, Timo: **Kepler62.** 6 naslovov. Ilustr. Pasi Pitkänen ; prev. Andrea Potočnik (Skrivnost, 2013 – 2024), po 185 str.
| P – 2. stopnja | fantastični svetovi | druščine | preživetje | fantastična bitja | vesoljske odprave | planeti | računalniške igre | virusi | prijateljstvo | pustolovščine

Puigpelat, Francesc: **Deklica, ki se je spremenila v mobi**. Prev. Veronika Rot ; ilustr. Ona Caussa. (Zala, 2017), 144 str.
|P– 2. stopnja |Afrika | otroci| magija | mobilni telefoni |vrači | uroki | nasilje | prijateljstvo |reševanje
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/deklica-ki-se-je-spremenila-v-mobi

Sangawa Hmeljak, Anna ; Horjak, Omar ; Mulec, Breda: **Aleksander, Alina in Vurko v Digidupleku.** (Društvo za oživljanje tradicije, promocijo in izobraževanje Vurko, 2025), 39 str.
| C – 2. stopnja | fantazijski svetovi |bratje in sestre | pustolovščine | vzporedni svetovi |digitalni svet | zmaji (bajeslovna bitja) | risane zgodbe | slovenski stripi

Scieszka, Jon: **Frank Einstein**. 6 naslovov. Ilustriral Brian Biggs ; prevod Tanja Rojc; Vojko Šinigoj. (Grlica, 2018-2020), po 150 str.
| P – 2. stopnja | znanstveniki | roboti | Iznajdbe| izumitelji | poskusi | umetna inteligenca | znanost | fantje | humor| znanstvena fantastika | poučno leposlovje
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/frank-einstein-in-antisnovni-motor

Sertbarut, Miyase: **Skrivnost telefonske govorilnice.** Ilustr.: Zülal Öztürk. Prev.: Špela Grošelj. (Pipinova knjiga, 2025), 138 str.
| P- 2. stopnja | branje |fantje| knjige | pisatelji | pripovedovanje zgodb | skrivnosti |šole | telefonske govorilnice | telefonski pogovori |umetna inteligenca

Skubic, Andrej E.: **Telefon ali Tisoč stvari**. (Mladinska knjiga, 2018), 37 str.
| P – 2. stopnja | kamen | mobilni telefoni | prijateljstvo | gore | narava | dečki | tehnologija | domišljija | filozofija življenja
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/telefon-ali-tisoc-stvari

3. in 4. stopnja

Ballerini, Luigi: **Mira ve vse**. Prev. Dušanka Zabukovec. (KUD Sodobnost International, 2021), 276 str.
| M – 4. stopnja | prihodnost | družbeni odnosi | totalitarizem | mladostniki | uporništvo | distopija | družbeni nadzor | družina | ljubezen | odporniška gibanja
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/mira-ve-vse

Ballerini, Luigi: **Šifra 2.0.** Prev. Dušanka Zabukovec. (KUD Sodobnost International, 2018), 184 str.
| M – 4. stopnja | virtualne organizacije | računalniško programiranje | najdenčki | posvojitev | fantje | psihosocialna rehabilitacija | vojaško usposabljanje | zloraba | družina | čustva | distopija
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/sifra-2-0

Beckett, Bernard: **Geneza**. Prev. Irena Duša. (Mladinska knjiga, 2010), 156 str.
| M – 4. stopnja
|znanstvena fantastika | roboti | androidi | umetna inteligenca | človečnost | etika

Höra, Daniel: **Igra**. Prev. Majda Šulc. (Grlica, 2021), 120 str.
|M – 3. stopnja | računalniške igre | odvisnosti | digitalna zasvojenost | duševne motnje | fantje | matere in sinovi | mladostniki | psihosocialne težave | šole

Jonsberg, Barry: **Ujemi me, če padem**. Prev. Nataša Grom. (Miš, 2021), 261 str.
| M – 3. stopnja | Dvojčki (ljudje) | Inteligentna robotika | Prevare | Družina | bratje in sestre | distopija | družbena slojevitost | kiborgi | nesreče | podnebne spremembe | umetna inteligenca
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/ujemi-me-ce-padem

Konc Lorenzutti, Nataša: **Gremo mi v tri krasne**. (Miš, 2021), 278 str.
|M – 3. stopnja | taborništvo | mladostniki | duševne motnje | psihosocialna terapija | digitalna zasvojenost | motnje hranjenja | medosebni odnosi | narava | počitnice | poletni tabori | prijateljstvo | psihosocialna rehabilitacija | socializacija
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/gremo-mi-v-tri-krasne

Lozano Garbala, David: **Lov**. Prev. Edita Fidler. (Salve, 2025), 253 str.
| M – 4. stopnja | mešana resničnost |mladostniki | navidezna resničnost | nevarnost |preživetje | računalniške igre | tehnologija | tekmovanja |umetna inteligenca - etični vidik |videoigre

Moškrič, Marjana: **Sneg**. (KUD Sodobnost International, 2013), 256 str.
| M – 4. stopnja | totalitarizem | mesta | mladostniki | odraščanje | okoljska problematika | klimatske spremembe | nasilje | represija | druščine | prijateljstvo | uporništvo | fantastika | distopija

Poznanski, Ursula: **Erebos**. Prev. Aleš Učakar. (Učila International, 2013), 415 str.
| M – 4. stopnja | znanstvena fantastika | mladostniki | umetna inteligenca | virtualna resničnost | zasvojenosti | moč | manipuliranje | računalniške igre |zlorabe | zavajanje

Riordan, Rick: **Hči globin**. Prev. Mojca Žnidaršič. (Morfemplus, 2022), 376 str.
| M – 3. stopnja | morje | podvodni svet | raziskovanje | srednje šole | sirote | dekleta | potapljanje | pogum | skrivnosti | morske živali | podmornice | Nautilus | umetna inteligenca | bojevanje | pustolovščine

Terry, Teri: 4 naslovi: **Izbris; Pretres; Usojeno; Zlom**. Prev. Jedrt Maležič. (Morfemplus, 2022), po 485 str.
|M– 4. stopnja | kraja identitete | spomin | terorizem | družina | šole | dekleta | distopija | medicina | mladostniki | nasilje | pogum | politična psihologija | prijateljstvo | totalitarizem | uporništvo | zlorabe

Vogrinec, Silvester: **Kara Red**. (Ptuj : Društvo ABV, 2026), 285 str.
| M – 4. stopnja |Rdeča kapica | dekleta - upor | fantastični svetovi | babice | distopija | družbeni nadzor | lov | lovci | strah | umetna inteligenca volkovi | medbesedilnost
V Priporočilnici: https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/kara-red

Vogrinec, Silvester: **Tretji planet**. (Primus, 2026), 289 str.
| M – 4. stopnja | Mladostniki -- Uporništvo |Mars -- Kolonije | distopija |prijateljstvo |skrivnosti |svoboda

Poučni knjigi

Flessner, Bernd: **Roboti :** zelo pametni in zanesljivi pomočniki. Prev. Breda Rajar.
(Mladinska knjiga, 2016), 48 str.

Gifford, Clive: **iRobot** : [knjiga z razširjeno resničnostjo]. Prev. Marko Bogataj.
(Učila International, 2017), 28 str.

INFORMATIVNA LITERATURA
Za mentorice in mentorje, toda marsikaj boste lahko ponudili tudi mladim bralcem.

O umetni inteligenci v slovenščini še ni knjig, pač pa vrsto prispevkov, npr.:

Umetna inteligenca: vse, kar morate vedeti
https://www.telekom.si/tehnik/tehnologija/umetna-inteligenca-vse-kar-morate-vedeti

Algoritem na družbenih omrežjih lahko ustvari pojav odmevnih komor
O medijski pismenosti mladih, ki je v sodobnem času izrednega pomena
https://www.rtvslo.si/slovenija/algoritem-na-druzbenih-omrezjih-lahko-ustvari-pojav-odmevnih-komor/790909

Ženko, Ernest: **Ne Terminator, bolj realna (in grozna) sta scenarija iz filmov Idiotizem in Ona (**Podkast Številke, 289)
"Vsaka tehnologija povečuje razlike, to pa velja tudi za umetno inteligenco," je prepričan Ernest Ženko, vodja Centra za odgovorno uporabo umetne inteligence. Nanjo gleda kot Platon na izum pisave – lahko je kot vrv ali pa kot kača.
https://www.rtvslo.si/stevilke/ernest-zenko-ne-terminator-bolj-realna-in-grozna-sta-scenarija-iz-filmov-idiotizem-in-ona/781260

59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture : **Slovenski jezik, literatura, kultura in digitalni svet(ovi)** : 3.-14. 7. 2023 / [organizator] Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik ; [urednica Jerca Vogel ; prevajalca izvlečkov v angleščini Simona Lapanja Debevc, Donald F. Reindl]
Konferenčni zbornik, (Založba Univerze, 2023), 117 str.
Predmetne oznake: Slovenska književnost – Zborniki, Jezikoslovje – Zborniki. Kultura – Zborniki, Umetna inteligenca – Zborniki, humanistika / digitalizacija / digitalno okolje / jezikovni modeli / ChatGPT
Tudi elektronski vir: https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/441

Generativna umetna inteligenca v izobraževanju : preobrazba učenja v digitalni dobi / uredila Marko Radovan in Andrej Flogie. Znanstvena monografija, neleposlovje za odrasle (Založba Univerze, 2026), 231 str.
(knjiga in elektronski vir)
Nekontrolirane predmetne oznake: izobraževalna tehnologija / digitalne kompetence / učenje / samoregulcija učenja / digitalni razkorak / digitalizacija izobraževanja / informacijska pismenost / poučevanje / učni proces / učitelji / kurikulumi / kritično mišljenje / etika / veliki jezikovni modeli / visoko šolstvo / vzgoja in izobraževanje / inovacije v izobraževanju / digitalna preobrazba / izobraževalni sistemi

Povzetek: Monografija *Generativna umetna inteligenca v izobraževanju: preobrazba učenja v digitalni dobi* obravnava eno osrednjih sodobnih vprašanj izobraževanja, to je, kako generativna umetna inteligenca spreminja učenje, poučevanje, kurikularno načrtovanje, institucionalno delovanje in razmerja med tehnologijo, znanjem ter pedagoško odgovornostjo. Delo izhaja iz ugotovitve, da umetna inteligenca ni več le obrobna tehnološka novost, temveč dejavnik preobrazbe izobraževalnega prostora, ki zahteva celovit, interdisciplinaren in kritično reflektiran strokovni odziv. Monografija zato povezuje teoretske, empirične, didaktične, tehnične, pravne, etične in družbene vidike vključevanja generativne umetne inteligence v izobraževanje. Ena ključnih strokovnih in znanstvenih vrednosti monografije je v tem, da generativne umetne inteligence ne obravnava zgolj kot zbirke novih orodij, temveč kot tehnologijo, ki odpira nova vprašanja o naravi znanja, vlogi učitelja, avtonomiji učečega se in prihodnosti izobraževalnih sistemov. Monografija pojasnjuje razvoj in delovanje umetne inteligence, razlike med ozko in splošno umetno inteligenco ter posebnosti velikih jezikovnih modelov, pri čemer posebej opozarja na njihove omejitve, kot so halucinacije, algoritmična pristranskost in kognitivni dolg. Pomembna novost dela je tudi poudarek, da učinkovita raba umetne inteligence v izobraževanju ni predvsem tehnično, temveč pedagoško vprašanje. Učitelj ostaja osrednji nosilec učnega procesa, umetna inteligenca pa lahko deluje kot podpora, ne kot nadomestilo.

Mladi in digitalno [Elektronski vir] : fragmenti vsakdanjih življenj / uredili Katja Koren Ošljak in Nika Šušterič. Znanstvena monografija, neleposlovje za odrasle
(Fakulteta za družbene vede : Pedagoška fakulteta, 2026)
1 spletni vir (1 datoteka PDF (202 str.)) : graf. prikazi, tabele
Povezavi:
https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/941
https://zalozba.pef.uni-lj.si/index.php/zalozba/catalog/book/257

Povzetek: Znanstvena monografija *Mladi in digitalno: fragmenti vsakdanjih življenj* v središče postavlja mlade in mlade odrasle ter raziskuje njihovo vpetost v digitalizirano družbeno stvarnost. Pri tem posebej pozorno obravnava razpetost današnjih mladih med raznoterimi družbenimi imperativi glede izobraževanja, zaposlovanja, družbenega vključevanja, skrbi zase, druženja in negovanja čustvenih vezi. Knjiga predstavlja rezultate raziskovalnega projekta Digitalna zrelost mladih: družbene potrebe in neformalno izobraževanje mladih v digitalni dobi, V5-2329 (B), ki je od leta 2023 potekal kot del sodelovanja Fakultete za družbene vede UL ter Pedagoške fakultete UL. Delo Mladi in digitalno pa bo mogoče brati tudi kot nadaljevanje monografije Mediji in mladi (Oblak Črnič, 2025), ki sicer obravnava značilnosti medijskih kultur otrok in mladostnikov; medtem Mladi in digitalno pod drobnogled jemlje nekoliko starejšo populacijo (16–24 let) mladih, njihovo digitalno zrelost in dobrobit, (digitalne) prostore izobraževanja in pismenost za uporabo orodij generativne umetne inteligence. Avtorice in avtor raziskujejo tiste rabe digitalne tehnologije in medijskih praks mladih, ki jim posebej javni diskurzi pogosto ne namenjajo dovolj pozornosti. Sodelujoči urednici in avtorji z njo pomembno dopolnjujejo vsakdanje predstave o digitalnih medijskih praksah mladih kot tudi pogosto ozko (in utilitarno) usmerjeno znanstveno raziskovanje, ki se nemalokrat posveča izoliranim vidikom digitalnih rab mladih, kot so merjenje časa, preživetega pred zasloni, zasvojenost in digitalne veščine. Predstavljene štiri izvirne znanstvene študije vsaka v svojem poglavju zato posegajo po konceptih in analitičnih pristopih, s katerimi odpirajo pogosto ozke, zaščitniške ter individualizirane poglede na izobraževanje, zaposlovanje in dobro počutje mladih v digitaliziranem vsakdanu ter tako prispevajo k razumevanju digitalne zrelosti, sodobnih prostorov izobraževanja, pismenosti in digitalne dobrobiti.

Monografije:

Alter, Adam**: Sužnji zaslona: kako nas tehnologija zasvoji, industrija pa to izkoristi.** (Mladinska knjiga, 2019)
Obravnava: zasvojenost s telefoni; družbena omrežja; videoigre; psihologijo digitalnih platform; kako podjetja načrtno zadržujejo našo pozornost.

Carr, Nicholas: **Plitvine: kako internet spreminja naš način razmišljanja, branja in pomnjenja.** (Cankarjeva založba, 2011)
Obravnava: kako internet preoblikuje možgane; zakaj težje beremo dolga besedila; zakaj si slabše zapomnimo informacije; kako nenehne prekinitve zmanjšujejo zbranost.

Clear, James: **Atomske navade : delovni priročnik : preproste vaje za ustvarjanje življenja po lastnih željah.** (Miš, 2026)
Obravnava: ni neposredno o zaslonih, zelo uporabna pri zmanjševanju uporabe telefona.

Duhigg, Charles: **Moč navade : zakaj počnemo, kar počnemo in kako lahko to spremenimo**. (Umco, 2015)
Obravnava: kako nastajajo navade in odvisnosti.

Goleman, Daniel: **Focus: skrito gonilo odličnosti.** (Penca in drugi, 2016)
Obravnava: kako nastaja pozornost; zakaj jo izgubljamo; kako jo ponovno razvijati.

Kepic Mohar, Alenka: **Nevidna moč knjig: branje in učenje v digitalni dobi.**
Cankarjeva založba (2021)
Obravnava: primerjavi branja na papirju in zaslonu; vplivu digitalizacije na učenje; razvoju možganov; prihodnosti knjige v dobi umetne inteligence.

Neufeld, Gordon ; Maté, Gabor: **Otroci nas potrebujejo : zakaj so starši pomembnejši od vrstnikov** : [z novim poglavjem o vzgoji otrok v postpandemičnem, vse bolj digitaliziranem svetu]. (Primus, 2024).

Newport, Cal: **Digitalni minimalizem: kako živeti bolje z manj tehnologije.**
Zavod Iskreni, zavod za kulturo življenja, 2022
Obravnava: ni proti tehnologiji, ampak pokaže, kako jo uporabljati, da ne prevzame našega življenja.

Puschner, Marko: **Vzgoja za internet: Za starše otrok, starih od 0 do 10 let.**
(Fakulteta za družbene vede, Založba FDV, 2025)
Obravnava: kdaj otroku dati telefon; koliko časa naj bo pred zasloni; kako uvajati internet; kako govoriti o družbenih omrežjih; kako otroka zaščititi pred tveganji.
Na voljo je tudi kot brezplačen PDF.

Spitzer, Manfred: **Digitalna demenca: kako spravljamo sebe in svoje otroke ob pamet.**
(Celovec : Mohorjeva, 2016)
Obravnava: Verjetno najbolj kritična knjiga o vplivu digitalnih tehnologij na razvoj možganov, predvsem pri otrocih in mladostnikih.

Spitzer, Manfred: **Osamljenost: nespoznana bolezen : boleča, nalezljiva, življenjsko nevarna. (**Ljubljana : Ara, 2019)
Obravnava: Ni neposredno o zaslonih, pokaže pa, kako sodobni način življenja in digitalna komunikacija vplivata na duševno zdravje.

Vintar Spreitzer, Mateja; Baš, Denis; Radšel, Anja: **Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih.** (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024).
Priročnik slovenskih pediatrov obravnava: vpliv zaslonov na razvoj možganov, spanje, govor, učenje, duševno zdravje, priporočene časovne omejitve glede na starost.

Wolf, Maryanne: **Bralec, vrni se domov: beroči možgani v digitalnem svetu**.
(Cankarjeva založba, 2020)
Obravnava: kako digitalno branje spreminja možgane; zakaj izgubljamo sposobnost poglobljenega branja; vpliv zaslonov na empatijo, koncentracijo in kritično mišljenje; kako zaščititi otroke in odrasle pred temi spremembami.